

dovozuje jeho použití jen z povahy svých prací. Ustanovení zákona o pensijním pojištění, jenž pro svůj obor vymezil značně širěji pojem prací rázu převážně duševního, nelze rozšiřovati na obor pracovní činnosti zaměstnanců podle zákona o soukromých zaměstnancích (Sb. n. s. č. 13863).

Poněvadž biograf není obchodním podnikem podle čl. 271 až 273 obch. zák. a poněvadž se na něj jako na zábavní podnik nevztahuje živnostenský řád (čl. V, písm. o), živn. řádu ze dne 20. prosince 1859, č. 227 ř. z., Sb. n. s. č. 9024), nelze práce kinooperátéra pokládati za kupecké služby podle § 1, odst. 1, písm. a), zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.).

Zbývá tedy jen posouditi, zda lze práci kinooperátéra podřaditi pod pojem »vyšších služeb nekupeckých« podle § 1, odst. 1, a) zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.

Podle nesporného přednesu záležela práce žalobcova v tom, že musel nejprve film prohlédnouti, zdali není vadný, pak vady, byly-li jaké, opravit, film natočiti na kotouč a vložit do projekčního přístroje, zasaditi do lamp dva uhlíky, zapnouti proud, při projekci sledovati, zda film má správnou polohu, zdali obraz je jasný, možné nedostatky vyrovnati, dávat pozor, aby se film nepřetrhl a nevznítíl, a konečně mu příslušelo udržovati stroj v pořádku.

Podle § 11 nařízení ministra vnitra ze dne 18. září 1912, č. 191 ř. z., jež je dosud v platnosti, není předepsáno pro způsobilost k službě kinooperátéra žádné vyšší vzdělání ani zvláštní průprava, vyžaduje se jen ústní zkouška, jež může záležeti i jen v praktickém předvedení projekce. K této zkoušce je připuštěn každý, kdo jest aspoň 18letý, proti němuž není v mravním ohledu námitek a kdo prokáže, že po šest měsíců obsluhoval projekční přístroj za dozoru zkušeného operátéra.

Je proto i odůvodněn závěr, že se činnost kinooperátéra nejeví ve větší duševní práci a námaze, že není charakterisována vyšším předběžným vzděláním a že žalobce nebyl vybaven žádným disposičním právem ani rozhodovací mocí, takže nelze jeho pracovní úkony pokládati za vyšší služby podle § 1, odst. 1, a) zák. č. 154/1934 Sb. z. a n.

Odvolací soud zjistil, že pro pracovní poměr mezi spornými stranami platila podle potvrzení ze dne 25. ledna 1936 kolektivní smlouva ze dne 15. ledna 1932, uzavřená mezi Zemským svazem kinematografů v Čechách a odborovým sdružením čs. kinooperátérů, až na ustanovení pod nadpisem »Ustanovení mzdová« v odstavci 2, pod odstavci VI, VIII, IX, X, podle níž určena výpověď 14denní. Byla proto dána žalobci čtrnáctidenní výpověď právem a žalobce nemá z důvodu výpovědní lhůty proti žalované žádných nároků.

Čís. 16656.

Rozsudek vydaný ve sporu o rozvod manželství nemůže býti beze všeho podkladem rozhodnutí sporu o rozluku téhož manželství a nelze pokládati otázku rozlukového důvodu (hlubokého rozvratu manželství)

a viny na něm po případě i viny na rozluce jím za pravoplatně rozsouzenou i pro rozpor rozlukový. To tím spíše, šlo-li o zakryté uznání a souhlasnou dohodu obou manželů v příčině otázky rozvodu a viny na něm (zastřený rozvod dobrovolný). Skutkový základ žaloby o rozluku musí býti spolehlivě zjištěn podle zásady vyšetřovací a pravdy materiální.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1938, Rv I 2475/37.)

Srov. rozh. č. 6527, 16202, 16548 Sb. n. s.

Žalobě, již se žalobce domáhal rozluky manželství uzavřeného dne 20. října 1919 a rozvedeného pravoplatným rozsudkem ze dne 29. března 1934, uplatňuje jako rozlukové důvody, že žalovaná nezachovává manželskou věrnost, že žije ve společné domácnosti s Josefem V. a dopouští se s ním cizoložství a že tedy nastal tak hluboký rozvrat manželství, že nelze na žalobci spravedlivě žádati, aby nadále setrval v manželském spoluzití se žalovanou. Soud první stolice žalobě vyhověl, kdežto odvolací soud ji zamítl.

Nejvyšší soud uložil odvolacímu soudu, aby o odvolání žalované znova rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud provedl důkaz spisy o předchozí žalobě nynější žalované na nynějšího žalobce o rozvod manželství od stolu a lože zn. sp. Ck Xa 1067/33 a dospěl z nich k úsudku o důkazní moci a závazném hmotněprávním významu pravoplatného rozvodového rozsudku pro následující souzený spor rozlukový. Odvolací soud má za to, že bylo-li rozsudkem tím, jímž byl vysloven rozvod manželství z viny žalovaného, dokázáno, že rozvrat způsobil nynější žalobce svým chováním, nemůže se při pozdější žalobě rozlukové vzítí za dokázáno, že rozvrat způsobila teprve později nynější žalovaná svými styky s jiným mužem, které tedy nelze pokládati za důvod vzniku hlubokého rozvratu manželského, nýbrž jen za jeho následek. Toto stanovisko a úsudek odvolacího soudu jsou mylné.

Odvolací soud nesprávně hodnotí důkaz uvedenými spisy rozvodovými a nesprávně posuzuje význam rozsudku o rozvodu manželství v nich vydaného, který byl vydán na základě řízení ovládaného zásadou projednací, a podléhajícího tedy libovolné dispozici procesních stran (Sb. n. s. č. 8537), pro spor rozlukový, pro nějž co do zjišťování okolností potřebných pro rozhodnutí o uplatňovaných důvodech rozlukových a o převážné vině na manželském rozvratu platí zásada vyšetřovací a pravdy materiální (§ 99 obč. zák., čl. VI č. 1 uvoz. zák. k c. ř. s., §§ 13 a 14 dv. dekr. ze dne 23. srpna 1819, č. 1595 Sb. z. s., § 10 nař. min. sprav. z 9. prosince 1897, č. 283 ř. z. a poslední věta § 13 zák. rozlukového), podle níž jest, berouc platný sňatek v ochranu

proti všelikému svévolnému odporu, důvody pro rozlukou z úřadu úplně vyšetřiti, zcela objasniti a přísně zkoumati nehledíc na vlastní doznání nebo souhlasnou vůli stran.

Rozdílem procesní povahy obou těchto sporů a rozdílností obou nároků, rozvodového i rozlukového, (rozvodem manželství od stolu a lože zanikají jen některá osobní práva, která nejsou nutným důsledkem manželského svazku, kdežto rozlukou zaniká manželství samo a rozloučeným je dovoleno, aby uzavřeli nový platný sňatek (§ 22 rozluk. zák.), jest dáno i hledisko, pokud lze užiti spisů a rozsudku předcházejícího sporu rozvodového jako listinného důkazu pro řízení rozlukové. Nelze proto rozsudek vydaný ve sporu rozvodovém bráti bez dalšího za podklad pro rozhodnutí nového sporu rozlukového a pokládati rozvodovým rozsudkem za pravoplatně rozsouzenou i pro spor rozlukový otázku hlubokého rozvratu manželství a viny na něm po případě i viny na rozluce (srov. Sb. n. s. č. 6527).

V souzeném sporu rozlukovém opřel žalobce svou žalobu o to, že žalovaná nezachovávala manželskou věrnost, že žije ve společné domácnosti s Josefem V. v K. a dopouští se cizoložství s ním, chodí s ním veřejně, při čemž se oba chovají důvěrně a vedou se podpaží, a že vinou žalované nastal tedy tak hluboký rozvrat manželství, že nelze na žalobci spravedlivě žádati, aby nadále setrval v manželském společenství se žalovanou. Nelze tedy říci, že by hluboký rozvrat byl uplatňován jako jediný důvod rozlukový.

Rozvodový rozsudek ze dne 29. března 1934, č. j. Ck Xa 1067/33-11, který bere odvolací soud za základ svého napadeného rozhodnutí, byl, jak z projednacího protokolu ze dne 19. března 1934, č. j. Ck Xa 1067/33-10, vychází najevo, vydán na základě dohody stran, když žalobkyně předem prohlásila, že pro případ povolení rozvodu podle prosby žalobní nebude požadovati na žalovaném manželovi výživné a toho se proti němu i do budoucna vzdává, blíže označila ná dávky žalovaného v žalobě všeobecně tvrzené, načež žalobce doznal, že se dopustil těchto urážek, že žalobkyni dne 9. října 1933 několikrát udeřil, dne 17. listopadu 1933 se ze společné domácnosti odstěhoval, vzav zpět obvinění (týkající se i její manželskou věrnost porušujících důvěrných styků s Josefem V.), které v odpovědi na žalobu proti žalobkyni vznesl, i svůj návrh na vyslovení rozvodu z viny žalobkyně. Na to prohlásily souhlasně obě strany, že nastal v jejich manželství hluboký rozvrat a nepřekonatelný odpor.

Procesní soud pak podle uvedených prohlášení sporných stran vydal rozsudek ze dne 29. března 1934, jímž vyslovil rozvod manželství z viny žalovaného z důvodů § 109 obč. zák. § 13 e), h), i) rozl. zák., maje hluboký rozvrat manželský za zjištěný, jak výslovně uvádí, podle § 266 c. ř. s. hledíc na souhlasné v té příčině udání sporných stran. Otázka žalobcem v rozlukovém sporu tvrzené manželské nevěry a cizoložství žalované v rozvodovém sporu, tedy vůbec ani řešena nebyla,

nehledíc ani na to, že i otázka hlubokého rozvratu manželského jest otázkou právní, již rozřešiti si musí soud sám na podkladě spolehlivě objektivně zjištěných skutkových předpokladů, a nemůže k ní dospěti způsobem v § 266 c. ř. s. uvedeným, který platí pouze pro doznání určitých skutečností, a to pouze ve sporech projednávaných podle zásady projednací.

Šlo tu o zastřený rozvod dobrovolný, ježto rozsudek rozvodový měl sice formu rozsudku kontradiktorního, ale ve skutečnosti se zřením na vzájemný souhlas obou manželů šlo o zakryté uznání a souhlasnou dohodu obou manželů v příčině otázky rozvodu i viny na něm.

Takovýto rozsudek rozvodový nemohl by (srov. na př. rozhodnutí Sb. n. s. čč. 15167 a 11498) sloužiti ani za podklad pro povolení přeměny rozvodu manželství na jeho rozloučení podle § 17 zák. rozluk., tím méně za závazný základ pro vyslovení rozluky manželství na podkladě řádné rozlukové žaloby, jejíž skutkový základ musí býti na základě přísného vyšetření zcela spolehlivě a nepochybně zjištěn.

Napadené rozhodnutí odvolacího soudu je tedy právně mylné a právem mu dovolání vytýká, že předchozí rozsudek rozvodový nemůže býti podkladem pro rozsudek rozlukový.

Ježto odvolací soud pro svůj mylný právní názor se nezabýval vývody odvolání žalované (ani odvolacího sdělení žalobcova), byl napadený rozsudek podle § 510 c. ř. s. zrušen.

Čís. 16657.

Skončil-li pracovní poměr před účinností vlád. nař. č. 141/1937 Sb. z. a n. o závaznosti hromadných pracovních smluv (před 30. červnem 1937), nemá zaměstnanec nároku na odměnu za práci přes čas, třeba se ujednáním o paušální odměně za práci přes čas individuální služební smlouva odchylovala v zaměstnancův neprospěch od hromadné smlouvy pracovní, kterou uzavřely organizace zaměstnanců a zaměstnavatelů, jejichž členy byli oba smluvci.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1938, Rv I 2956/37.)

Srov. rozh. č. 15001, 12364, 11822, 5479 Sb. n. s.

Žalobce byl zaměstnán u žalované akciové společnosti V. jako zřízenec benzinového čerpadla od 25. ledna 1931 do 9. ledna 1937 za 190 Kč a průměrnou provisi 32 Kč 50 h týdně. Podle písemného ujednání byla v uvedené mzdě obsažena i odměna za práce přes čas. Dne 9. ledna 1937 dostal žalobce ujednanou týdenní výpověď. Obě strany rozepře byly členy organizací, které sjednaly kolektivní smlouvu, schválenou ministerstvem obchodu. Tvrdě, že ujednání o paušální mzdě za práce přes čas jest nicotné, domáhá se žalobce odškodnění za odpra-